

»І ось сумнів у душу мені
Тисне жало студене...
О Всесильний, озви ся, чи ти
Задоволений з мене?»

Так ідучи молив ся Мойсей
У сердечному горі, —
Та мовчала пустиня піма,
Тихо моргали зорі.

ХІІІ.

Аж почув ся притишений сміх
Край саміського боку,
Наче хтось біля нього шов,
Хоч не чуť було кроку.

І почули ся тихі слова,
Мов сичане гадюки;
»Цвіт безтямности плодить усе
Колючки лиш і муки.

»А як вийде самому той плід
Донести не спромога, —
То найкрасше увесь свій тягар
Положити на Бога».

МОЙСЕЙ.

»Хтось говорить! Чи в моїм путрі
Власне горе шалене?
Чи отут може демон який
Насміхає ся з мене?»

ГОЛОС.

»Аж тепер усумнив ся в своє
Реформаторське діло?
Сорок літ ти був певний і вір
Хоч на сліпо, та сміло!»

МОЙСЕЙ.

»Хтось говорить! Чом чоло мое
Покриваєть ся потом?
Страшно? Ні! Та по серці се йде,
Мов розпаленим дротом».

ГОЛОС.

»У гордині безмежній свій люд
Ти зіпхнув з його шляху,
Щоб зробити, яким сам його хотів, —
Чи не пізно для страху?»

МОЙСЕЙ.

»Хто ти, дивний? Не бачу тебе,
Та від себе не струшу!
Тільки чую як зір твій мені
Все вгризаєть ся в душу».

ГОЛОС.

»Чи так важно, хто я? Хто зумів
Наказать колись морю,
Тому важно не хто, але що,
І чи правду говорю!»

МОЙСЕЙ.

»Ні, не правда, що з гордоців я
Розпочав своє діло!
Тільки бачучи люд у ярмі
Моє серце боліло».

ГОЛОС.

»Бо ти чув себе братом рабів,
І се стидом палило,
І захтів їх зробити таким,
Щоб тобі було мило».

МОЙСЕЙ.

»Так з низин тих мрачних і лячних
Я хотів їх підвести
Там, де сам став, до світлих висот
І свободи і честі».

ГОЛОС.

»Та творця, що послав їх там в низ,
Ти не радивсь в ту пору;
Аж тепер, як упав ти, його
Кличеш в своєму горю».

МОЙСЕЙ.

»Ні, на се-ж мене пхнуло його
Всемогуче велінє,
В темну душу хоривський огонь
Надихнув просвітліне».

ГОЛОС.

»Гей, а може хоривський огонь
Не горів на Хориві,
Лиш у серці завзятім твоїм,
У шаленім пориві?

»Може голос, що вивів тебе
На похід той нещасний,
Був не з жадних горючих купин,
А твій внутрішній власний?

»Адже пристрасть засліплює зір,
А бажанє, се-ж чари,
Плодить оку і світ і богів,
Як пустинній мари,

»Те бажанє, що наче шакаль
У душі твоїй вило —
Лиш воно тебе їх ватажком
І пророком зробило».

МОЙСЕЙ.

»Ах, від слів тих я чую себе
Сто раз більш в самотині!
Хто ти вороже?»

ГОЛОС.

»Я Авазель,